It-8 ta' Settembru: Jum il-Vitorja

messaġġ
mis-Sur Rodney Muscat

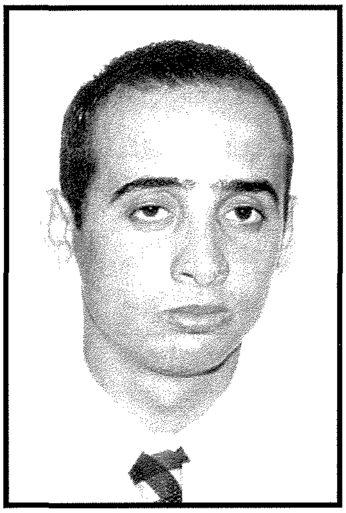

Reġa' wasal ix-xahar ta' Settembru u li fih aħna s-Sengleani niċċelebraw il-festa tal-parroċċa tagħna. Fil-ġurnata tat-8 ta' Settembru, b'solennità, b'qima, b'ferħ u b'għożża kbira niċċelebraw it-Twelid tal-Verġni Marija. Il-festi jibdew bis-Sibtijiet tal-Bambina, u fit-28 ta' Awissu jkun hemm il-ħruġ solenni ta' l-istatwa tal-Patruna tagħna Marija Bambina min-niċċa, għall-qima tagħna tul il-jiem tal-festa. Kull Senglean tarah ġej b'entużjażmu kbir, kemm dawk li joqogħdu fl-Isla kif ukoll dawk li joqogħdu f'xi belt jew raħal ieħor f'Malta biex jiċċelebraw din il-festa.

Fit-8 ta' Settembru niċċelebraw f'pajjiżna waħda mill-ħames festi nazzjonali – Il-**Vitorja**. Fiha niftakru fiż-żewġ rebħiet li għamlu l-Maltin fiż-żewġ assedji.

L-4 ta' Settembru huwa l-jum li nfakkru l-Inkurunazzjoni ta' l-istatwa ta' Marija Bambina. Kien Mons. Arċisqof Mawru Caruana li għamel l-Inkurunazzjoni fix-xatt ta' l-Isla fis-sena 1921. Tajjeb li niftakru li kienet l-ewwel statwa titulari nkurunata b'digriet mill-Vatikan fi żmien il-Papa Benedittu XV. Dan il-mument storiku għadna niftakru fih kull sena b'żewġ ċelebrazzjonijiet.

L-ewwel waħda hija l-quddiesa tat-tfal filgħodu li fit-tmiem tagħha iċ-ċelebrant ipoġġi l-warda tad-deheb f'riġlejn l-istatwa ta' Marija Bambina. Filgħaxija jkun hemm konċelebrazzjoni solenni li fiha kull sena jkun hemm predikatur li jagħmel id-diskors tat-tifkira ta' l-Inkurunazzjoni, u fl-aħħar tal-konċelebrazzjoni jitkanta t-*Te Deum*.

Kif semmejt qabel, it-8 ta' Settembru huwa jum ir-rebħa taż-żewġ assedji li għaddiet minnhom Malta, li għaddiet u li aħna s-Sengleani niftakru f'dan, b'mod speċjali fl-aħħar jum tan-novena. B'mod intern, il-predikatur tan-novena jfakkarna dwar is-sehem ta' Marija Bambina fl-aħħar żewġ assedji u fl-aħħar tal-funzjoni titkanta l-aħħar 'Salve' quddiem l-istatwa maestuża ta' Marija Bambina.

Ta' min isemmi li l-festa tagħna bħal postijiet oħra f'Malta u f'Għawdex ikun fiha xi logħob tan-nar. Ma rridx ninsa l-ispettaklu pirotekniku lejlet il-festa tas-sena l-oħra. Min kien ix-xatt jew xi post ieħor fejn seta' jara dan l-ispettaklu fl-okkażjoni tal-festa, żgur jaf x'jiena ngħid. Għalkemm in-nar tagħna għadu moderat, żgur li huwa ta' livell għoli. Ta' dan ngħid prosit lill-Grupp Dilettant tan-Nar.

Intant fl-okkażjoni ta' Jum il-Vitorja ssir regatta fil-Port il-Kbir. Is-sena li għaddiet id-distrett ta' l-Isla reġa' għamel rebħa fuq id-distretti l-oħra. B'hekk komplejna nkabbru l-festa li għaddiet. Minn hawn irrid ngħid prosit lill-Kumitat tar-Regatta u lill-qaddiefa kollha tas-suċċessi li kisbu matul is-snin.

Nagħlaq dawn il-kelmtejn tiegħi billi nirringrazzja l-editur ta' dan il-ktieb li tani ċans nikteb għal darb'oħra fil-programm tan-nar. Il-festa t-tajba lis-Sengleani kollha.

Viva Omnna Marija Bambina.

Il-monument ta' l-Assedju l-Kbir li jinsab fil-belt Valletta quddiem il-Qorti tal-Maġistrati, nhar il-festa tal-Vitorja.

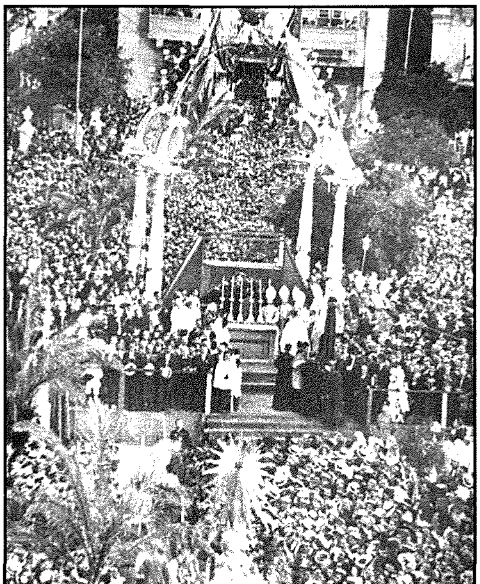

din in-niċċa kienet għadha tiżżejjen bid-damask u madwarha kienu jqiegħdu l-qsari tal-fjuri.

Iżda l-akbar festi li jiftakru x-xjuħ tagħna jeħduna lura sa qabel il-Gwerra l-Kbira, meta n-niċċa u l-mina kienu jiżżejnu bid-damask, u l-pjazzetta f'ras Triq is-Sirena kienu jżejnuha bl-antinjoli, u filgħaxija kien isir il-ħruq tas-suffarelli u l-mixgħela tal-fjakkoli fuq is-swar tal-Gardjola u s-swar li jdawru dawn l-inħawi. Jiftakru wkoll li f'jum il-festa wara nofs in-nhar kienet issir il-Ġostra wara t-trunċieri u l-Arblu ta' Mejju l-Ponta, biex imbagħad filgħaxija, fuq artal imżejjen bil-fjuri għall-okkażjoni fil-pjazza ta' quddiem il-Ġnien tal-Gardjola, kienet tingħata l-Barka Sagramentali. Jingħad ukoll, li xi benefatturi kienu jġibu l-Banda ta' Indri biex tferraħ u tallegra lin-nies li kienet tattendi bi ħġarha.

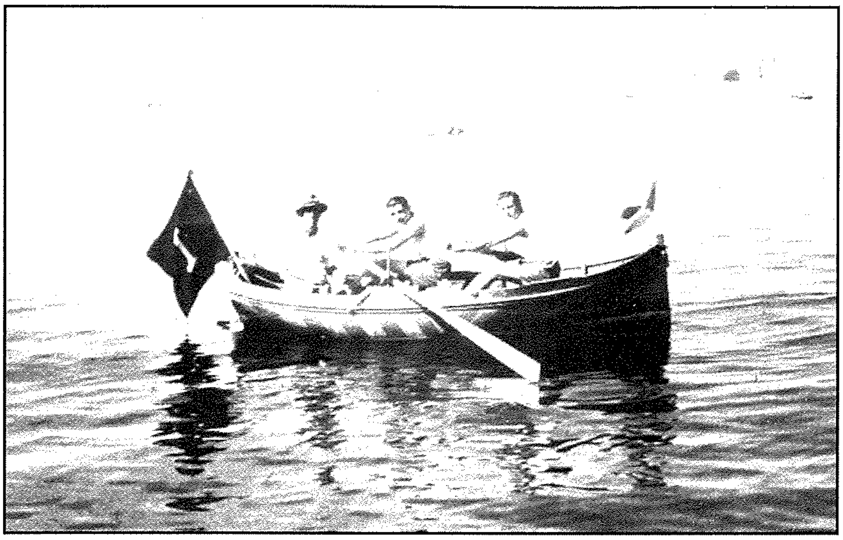

Wenzu Zarb, l-aqwa tmunier li qatt ħa sehem fit-Tiġrija tal-Vitorja, jidher sodisfatt bir-rebħa li kisbu l-benjamini tiegħu, Peppi Edwards u Leli Barbara fil-korsa tal-Frejgatini fl-1953.

It-Tiġrija tal-Vitorja

Fl-ewwel snin tal-ħakma Ingliża f'Malta kienu jsiru bosta tiġrijiet tad-dgħajjes fil-Portijiet tagħna. Peress li ħafna minn dawn it-tiġrijiet kienu jsiru fuq bażi parrokkjali xi wħud minnhom saru ftit drabi biss, waqt li oħrajn li kienu aktar popolari kellhom ħajja itwal. Fit-8 ta' Settembru 1822, il-ħabrieka Sengleani organizzaw għall-ewwel darba t-Tiġrija tal-Vitorja bħala parti mill-festi esterni tat-titular tagħhom. Mid-dehra din it-tiġrija kienet organizzata aħjar mit-tiġrijiet l-oħra, għaliex fiha, barra li setgħu jieħdu sehem dgħajjes minn lokalitajiet oħrajn tal-Port, barra l-palju tas-soltu, ir-rebbieħa kienu se jingħataw premju ta' flus ukoll.

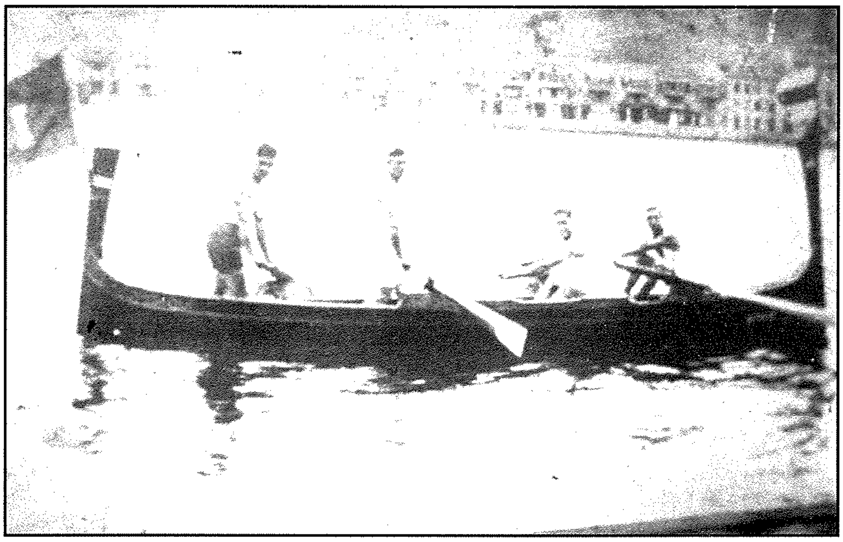

Il-qaddiefa Sengleani Leli Micallef, Charles Caruana, Lorry Caruana u George Caruana jippużaw għar-ritratt fuq id-dgħajsa 'Vitorja' wara s-suċċess tagħhom fl-1938.

F'din it-tiġrija kienu jsiru erba' korsi, tal-Ferrilli (Dgħajjes tas-Sajd) b'erbat imqadef, Dgħajjes tal-Pass b'żewġt imqadef u b'erbat imqadef u tal-Kajjikki (tax-xogħol) b'erbat imqadef. Mal-qalba tas-seklu 20, bdiet issir il-korsa tad-Dgħajjes tal-Midalji li oriġinalment kienu Dgħajjes tal-Pass u bdew jissejħu hekk għaliex minflok premju ta' flus kienu jingħataw Midalji tal-fidda. Bejn wieħed u ieħor fl-istess żmien ġew introdotti wkoll il-Kajjikki *Fancy* - Kajjikki ħfief b'erbat imqadef li ħadu post it-tqal.

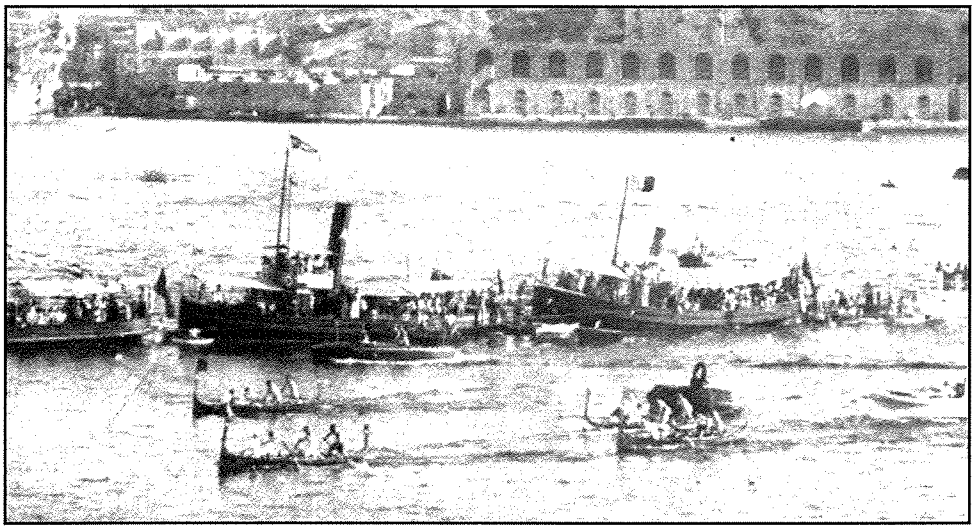

Id-dgħajsa ta' b'erbgħa Sengleana 'Vitorja' bl-ekwipaġġ tagħha, Leli Micallef, Lorry Caruana, Charles Caruana u George Caruana tidher ras imb'ras mad-dgħajsa tal-Birgu, hekk kif id-dgħajjes waslu f'nofs il-korsa fl-1938.

M'hemmx l-iċken dubju li l-Isla dejjem ipparteċipat fit-żewġ tiġrijiet tad-dgħajjes bl-aħjar ekwipaġġi li kellha,

u li dejjem kienet fost il-protagonisti fejn jidhlu r-rebħ ta' paljijiet. Mal-qalba tas-seklu 20, l-Isla kienet qawwa kbira fil-korsi l-kbar. B'danakollu kienet tissemma l-aktar għall-korsi tal-Ferrilli u tal-Kajjikki *Fancy* fejn it-taqtiegħa għar-rebħ tal-palju fiż-żewġ kategoriji dejjem kienet ma' Marsamxett li f'dik l-epoka kien jiddomina kull Regatta.

L-Isla kienet avversarju aħrax ta' Bormla u l-Birgu fid-Dgħajjes tal-Midalji u f'ta' bl-Erbgħa - żewġ distretti magħrufin ħafna għall-ekwipaġġi ta' ħila li kellhom u avversarji kbar ta' Marsamxett f'dawn il-kategoriji.

Bejn iż-żewġ Gwerer Dinjija, il-qaddiefa Sengleani rebħu xi paljijiet ta' l-ewwel iżda qatt ma rnexxielhom jiddominaw xi kategorija għal bosta snin bħalma għamlu l-Bormliżi u l-Vittoriosani.

Iżda r-rebħ tal-paljijiet fil-korsi tal-Ferrilli, Midalji u Kajjikki *Fancy* kienu ta' awgurju sabiħ biex is-Sengleani jkomplu jarmaw tajjeb l-opri tagħhom bl-aħjar ekwipaġġi li kellhom u jissieltu għal kull palju sa l-aħħar qadfa. Din id-determinazzjoni għenithom biex fl-1937 u fl-1938, l-aħħar żewġ edizzjonijiet ta' qabel il-Gwerra trebbaħhom il-korsa ta' bl-Erbgħa - korsa li kienu ilhom ma jirbħuha mill-1904.

Wara l-gwerra, id-distrett Senglean kien il-protagonist ewlieni ta' bosta edizzjonijiet. Mill-1951 sa l-1966, l-ekwipaġġi Sengleani rebħu 7 darbiet l-*Aggregate Shield* u waqfu *record* fil-korsa tad-Dgħajjes tal-Midalji ta' 7 rebħiet konsekuttivi (1951-1957). L-istess suċċess reġgħu kisbuh bejn l-1989 sa l-2002, meta matulhom il-qaddiefa Sengleani mhux biss iddominaw dawn it-tiġrijiet iżda rnexxielhom ukoll jirbħu disa' darbiet l-*Aggregate Shield,* u fl-1992 iwaqqfu rekord ġdid bir-rebħ tal-ħames paljijiet ta' l-ewwel.

Friendly Bar

Sweetshop & Confectionery

(Prop. Karmenu Ellul)

106, Victory Street, Senglea

Jawgura l-Festa t-Tajba lil Kulħadd

HASSU

Upholsterer Garage

(Prop. Walter Pace)

22, 'St. Anthony Garage', Carmel Str., Fgura

Tel: 2167 2396 • Mobile: 9944 5156

SEDE AZZJONI KATTOLIKA - SENGLEA

(Il-Barman Joe Schembri)

Jawgura l-Festa t-Tajba lis-Sengleani Kollha

Il-Kumitat

tax-SHAMROCKS Waterpolo Club

jawguraw il-Festa t-Tajba lis-Sengleani kollha.